

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De Precario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

In reb. ff. h. c. VVesenbec. l. 13. ff. de. 6. num. 8.
 Delata & levi, si tenebitur, in utriusque
 utilitatem fuerit constitutum. Casus for-
 titos non præstabit, nisi vel ad usum non
 concessum adhibuit, vel in culpabili mo-
 ra fuit. Qui sine casu fortuiti. *Barb. in*
l. de Commod. c. an. nu. 7. Si alicui ait Ca-
 ius in l. cit. argētum commodavero, quod
 is amicos ad cenam invitaturum se dice-
 ret, & id peregrè secum portaverit, sine
 ulla dubitatione, etiam piratarum & la-
 tronum, & naufragii casum constare de-
 bet. Quid autem faciendum sit, cum &
 tua & commodatoris res in pari discrimi-
 ne versatur, nec simul utraq; servari po-
 test, ex §. prec. nu. 11 liquet. *Vallensis l. 3. et*
15. n. 3. Barb. in Pratermissis h. t. & in c. 3. de
Precario.

VI. Quod in *Reg. Iuris 25. de R. T. in 6.*
 dicitur mora sua cuiuslibet est nociva, com-
 modatarium imprimis stringit. Nam si ul-
 tra tempus concessum, vel extra usum de-
 terminatum, non restituit, quamvis levissi-
 ma culpa fuerit, ad omnia damna inde
 secuta tenetur, etiam lucri cessantis, sup-
 ponendo rem acceptam esse in solius ac-
 cipientis commodum. Quod si pertina-
 citer usque ad sententiam condemnato-
 riam retinere ausit, non solum ad restitu-
 tionem rei, sed etiam valorem ipsius ob-
 ligatus est. Mora non culpabilis à com-
 pensatione lucri cessantis, & damni emer-
 gentis excusat. Nam quicumque res suas
 petenti commodatò tradit, eo ipso cen-
 setur exponere se periculo casuum non
 prævisorum, adeoque nemini innoxio
 impurare potest. *Decius in Reg. Vnicuique*
ff. de Reg. Iur. Azor. III. l. 7. de Commod.
o. 9.

VII. Ex commodato duæ actiones o-

riuntur, Directa & Contraria. Directa tam
 habet Commodator adversus commo-
 datarium, & hæredes ipsius. 1. ad restitu-
 tionem rei commodata finito ipsi us ut u. 2.
 ad æstimationem rei, cum res perit, et com-
 modatarii dolo, aut culpa. 3. ad inter esse
 propter deteriorationem. *l. sec. l. mibi. 3. §. se*
reddita ff. h. c. ubi Paulus Castrens. id ver-
um esse tradit, quando de peritorem rem
esse factam Commodator ignoravit: aliàs
videretur remississe. l. Qui si bi §. 1 ff. de solu-
tion. Contraria actio competit Commo-
datario ad repetendam magnas impensas
in re commodata factas: Item si sciens
Commodator vasa vitiosa commodavit,
quo factū, ut infusa corrumpereentur. di. l.
In reb. §. possunt. ff. h. c. Azor in summa l. 4.
et. 25. Onnatius Disp. 43. §. 3. Az. III. l. de
Commodato 7. c. ult. Schneidewin. l. 3. in-
stit. et. 15. §. Item is qui. VVesenbec. &
Vallens. ibid. Reginald. l. 25 Tr. 6. c. 35. nu.
472. Laym. l. 3. Tr. 4. n. 14. n. 3. Oldendorp.
classe quarta, Actione 15. VVesenbec. l. 13. ff.
et. 6.

§. III.

De Precario.

I. Precarium est Contractus, quo res
 aliqua petenti ad usum conceditur,
 tamdiu, quamdiu non revocaverit is, qui
 concessit. *l. 1. ff. de Precario. & c. ultimo*
cod. Cuiacius in l. 4. §. ul. de usuc. Vnde
statim apparet liberalitatis quandam spe-
ciem esse iure gentium receptam. A com-
modato differt, quòd hoc ad certū usum
& certum tempus expressum, vel tacitum
conceditur: precarium verò non ita, sed
pro libitu dantis revocatur. Quòd si con-

Ggg. tingat

tingit interdum nominari certum tempus, tamen intra illud, qui dedit, revocare potest. *Barb. in l. In commodato. ff. Commodati. Gomez. To. II. c. 7.* addens aliam differentiam, quod in Commodato nulla possessio transeat in recipientem. *l. Res commodata. ff. de Com. mod.* in precario autem transeat possessio naturalis, & apud dantē maneat civilis, nisi aliter pactū sit. *l. Et habet §. fin. de precario. & ibi DD. cum Glo. ordinaria.* Ob quā causam precario utentibus datur interdictum possessorium. *l. Qui precario ff. de precar. quod non simpliciter rem detinentibus, sed possidentibus datur. l. 3. §. Creditores. ff. V. n. p. s. detentis.* Cur autem in Commodato idem non fiat, difficile est arbitrari. Fortē legulatori placuit, propter difficultatem recipiendi Precarium, hoc ei privilegium dare, quandoquidem usus illius non perinde, ut in Commodato certus, ac definitus, est. Vel, ut *Tholosanus indicat l. 13. c. 2.* hoc ipso quia petit rem sibi dari possidendam, possessionem accipit. Habere, ait, possessionem videtur ex hac solummodo causa, quia preces adhibuit, & impetravit, ut sibi possidere, vel uti liceret. *l. 2. §. fin. ff. de Precario. Tiragu de constituto. par. 1. n. 4. Seb. Navi. in l. Et habet ff. hoc tit. Menoch. de arbit. Casu 24. Barb. in c. 3. de Precariis.*

II. Quamvis, ut diximus arbitrio dantis relicto sit, quocumque voluerit tempore, quod dedit, repetere, non faciet tamen illicet ante omnem usum, & commoditatem perceptam accipientis, ne fraudulentæ machinationis suspicionem incurrat, quasi fidem dederit, ut mox resumendo sue sua, & comodo defraudatū illudat. Alia etiam subinde, & melior causa subesse potest, sed nos in vitium credu-

la turba sumus. Consultum ideo est, ut si quando necessitas id suadeat, causa indicata repetatur Precarium ab eo, cui liberaliter concessum est. *Menoch. de arbitrar. Casu 23. num. 2. Azo in Sum. l. 8. §. 9. Abb. c. ult. n. 13. Less. r. 27. nu. 4. Molina Disp. 298. Reginald. l. 25. c. 37. num. 480. Azor. 111. l. 7. hoc tit. c. 2. Layman. l. 3. tract. 4. c. 14. num. 4. Cuiacius l. 5. Olservat. c. 20. VV. esenbec. l. 43. ff. r. 26.*

III. Apud Ostiensem in Summa, & Glo. 6. fin. de Precario. extant hi VV.

Ria, Ria, Rium, tria sunt, quibus est caput unum.

Ria sunt solita per singula lustra renasci.

Ria fit ad mortem, nec citra vult renovari.

Rium finitur, quando auctor vult renovari.

Unde tres species Precarii à quibusdam constitutæ sunt: cum revera à veri Precarii natura deficient, inter se verò accidenaliter tantum differant. Precaria enim est concessio usque, vel usufructus ea lege facta, ut is qui rogavit, tamdiu utatur fruaturve, quamdiu vixerit, qui concessit: quæ in personis Ecclesiasticis non admittit successionem, sive in beneficio, sive in aliis rebus Ecclesiasticis. *l. fin. de Precario c. 2. 10. q. 1. Tuschus Concl. 473.* Precariæ sunt veluti plures concessiones simul junctæ, Tholosani iudicio. *lib. 23. c. 2. num. 4.* Alii communiter eas intelligunt, quæ post quinque annos renovantur, non tam juris dispositione, quam consuetudine: idque propter periculum oblivionis, & præscriptionis, ne posterius inter hæreditariam possessionem numerare videant. Revocatio fieri potest expressè, vel tacitè, ut si videns

cont.

continuari possessionem Dominus d'ffimule. *Gloss. in c. Precaria 10. quest. 2. & alii DD. apud Barbof. in c. 1. de Precariis Vallensis tit. de Precario.*

IV. Possitne esse precarium rei suæ, ut si rem tuam pignori datam à Creditore petas ad usum, ipsius arbitrio revocabilem, non immeritò dabitur? *Vlpianus in l. certè interim ff. hoc tit. ita respondet. Mihi videtur verius precarium consistere in pignore, cum possessionis rogetur, non proprietatis, & est hæc sententia etiam utilissima: quotidie enim precario rogantur creditores ab his, qui pignori dederunt, ita Vlp. Unde sequitur scholarem, qui pro debitis oppignoraverit libros suos, petere ab hospite suo in precarium posse, utique uti non jam ut suis, sed precario acceptis, & si abusus fuerit, obligatum iri non secus, ac si alieni essent, de dolo, & culpa lata: juxta communem omnibus legum in Reg. Jur. 23. Contractus quidam dolum malum duntaxat recipiunt: quidam & dolum, & culpam. Dolum tantum Depositum, & Precarium. Idem habes in l. questum est §. Eum quoque ff. hoc tit. Sylv. Precarium. num. 2. Reginald. l. 25. c. 36. num. 478. Tuschus Conclus. 474. Oldrad. Consil. 135. V. Circa quod attendendum.*

V. Quatuor modis finiri Precarium potest. *Primò* voluntate ejus, qui concessit. Is namque ut num. 1. dixi, liberam repetendi voluntatem ita habet, ut nullo pacto sopiri possit. *Gomez l. 2. c. 6. Secundo* lapsu temporis, pro quo datum erat. *l. cum precario ff. hoc tit. Tertio* alienatione, ut si is, qui dederat, venditione, vel alio contractu, modove rem aliena-

vit. Tunc enim nisi in precarium novus Dominus concesserit, Precarium definire necesse est. *Quarto* denique finitur morte ejus, cui fuerat concessum, quia privilegium personale est, quod Successorem non admittit, vel hæredem. *c. ult. de precario Bart. in Auth. de non alienando num. 4. Tiraquei. de constituto part. 1. num. 65. Ang. Sylv. & alii Summistæ AZor III. l. 7. de precario c. 3. Reginald. l. 25. c. 37. num. 481. At morte concedentis non extinguitur, sed perseverat in hæredes transfuso jure, & arbitrio revocandi. l. cum precario ff. hoc tit. Covarr. l. 3. Variar. c. 15. num. 3. Aloys. Ricca. in praxi rer. fori Eccles. Decis. 75. Tholos. l. 28. Syntagm. c. 2. ci. fin. Cardos. in praxi iudicum V. Commodatum num. 6. Barb. in c. ult. de precario q. 1. Neque obstat l. 4. ff. Locati, ubi videtur contrarium dici: quia loquitur de Precario ad beneplacitum concedentis factò: non verò, quod conceditur, quouique revoca. fuerit. Covarr. l. 3. Var. licit. Card. Tusch. pract. Concl. lit. P. Concl. 472.*

VI. Ex Precario nulla jure civili, ut in Commodato directa vel contraria actio oritur, sed propter æquitatem naturalem competit interdictum de Precario. *l. interdict. 13 ff. de precar. l. eum qui §. is qui precar. ff. de furto, si nihil cautum est de restitutione. Si autem dando Precarium cautum fuerit de restitutione per stipulationem, ex ea agitur, si alio modo, cessat interdictum. l. & habet 15. §. cum quis ff. h. t. & datur conditio præscriptis verbis, quæ ex bona fide oritur. Igitur per interdictum restitutorium precarii dominus repetit ab eo, qui possidet, vel dolo possidere desit. l. sicut C. de act. l. in traditionibus.*

ff. de pactis. Item quanti sua interest, non estiturum esse cum re precario data, ab eo tempore, quo petivit fructus consequitur, quodque ex re natum erit. *l. cita. Interdictum l. habet ff. de precar.* Nam qualis data fuit, restituenda res est cum iuribus suis *l. Quasitum §. Ex hoc ff. b. 1.* Expetitur etiam post annum, & qui dedit precarium, & hæres illius. *§. Ex hoc interdicto & §. seq. de Precar.* idque tum contra accipientem, tum illius hæredes, sive habere dolo desierit. Neque hæredi licet usum capere, ut paulò ante indicavi. *Mol. & Az. lo. cit. Tholos. l. 23. c. 2. num. 13. Iason in tit. de action. §. sequens num. 20. & seq. Oldendorp. Classe 4. Act. 16. Cuiacius l. 5. observat. cap. 20. V. Vesenbec l. 43 ff. tit. 26. & C. tit. 8. & 9. Cepola Tract. de servit. Urb. c. 79. num. 9 & sequ. Az. in sum l. 8. §. 9. Fillius Tract. 34. c. 9. num. 204, Escobar. Tract. 3. Exam. 2. c. 5.*

§. IV.

De Mutuo.

I. Mutuum est Contractus, quo quis alteri tradit rem suam ad usum, ut statim fiat accipientis, & restituat postea tantum eiusdem rationis, & qualitatis. *l. 2. ff. Si certum petatur. l. 1. §. Mutui autem ff. de act. & obligationib.* Dicitur Primò Contractus, Neque enim de mutuo materialiter seu objectivè sumpto agimus. 2. quo quis tradit rem suam, quia re ipsa perficitur, non secus, ac Depositum, Commodatum, & Precarium. Res autem ponderi, numero, vel mensura constare debet. Numerum intellige in rebus quæ functionem recipiunt. Mensuram, quæ res liquidas vel aridas capit, non qua rerum magnitudines & locorum intervalla me-

timur. *Az. 3. l. 7. t. 4. Fachinans l. 2. c. 49. 3. ad usum,* in quo cum Commodato, & Precario, convenit. 4. ut statim fiat accipientis, quia, quod in prædictis non fit, rei dominium in accipientem transferatur. 5. & restituat postea tantum eiusdem rationis & qualitatis. Nam si statim restitutas, permutatio erit. Eiusdem rationis seu speciei, & valoris seu pretii reddendum, intellige, per se, & regulariter. Nam per accidens evenire potest, ut eisdem numero res restituatur, si fortè propter temporis defectum eam qui accepit, abluere non potuit. *l. 3. ff. Si certum petatur. Bart. & DD. in l. 1. ff. Si certum petatur. Tholos. l. 22. c. 2. Schneidewin. l. 3. Institut. II. 15. Gomez Tom. 2. c. 6. V. Vesenbec. l. 12. tit. 9. num. 9. Taurer. D. 4. Q. 7. Dub. 3. Alciati. l. 2. Paradox. c. 2.*

II. Quinque modis dividitur. In naturale, & Civile. Naturale, cum re ipsa tibi pecuniam meam, aut simile quid numero. Civile vel est simpliciter tale, vel est civile, cui ipsa natura suffragatur. Simpliciter civile. Sola Iuris civilis potestate vim habet, ut si filiusfam. ex peculio profectio dederit mutuum pecuniam, fictione iuris Pater dedisse censetur, cui idem reddere debes, non filio. Item, si deposui apud te 100. aureos, cum permissione usus, Iuris fictione censeor numerasse & dedisse 100. mutuum. Mutuum civile, cui natura suffragatur, est, quando quis promittit alteri per stipulationem dare mutuum pecuniam, & stipulationem ipsam statim consequitur numeratio, vel proxime præcessit. *l. Si ita stipulatus fuero ff. de verb. oblig. Stipulationem enim Ius civile introduxit: at natura ipsam numerationem. 2. ratione materiæ aliud mutuum constituit.*